

APSTIPRINĀTS

Pensiju fonda valdes sēdē 2001.gada 28.novembrī,
2006.gada 06.janvārī, protokolu Nr.65,
2006.gada 09.februārī, protokols Nr.66,
2006.gada 25.septembrī, protokols Nr.70,
2009.gada 08.maijā, protokols Nr.84,
2009.gada 10.jūlijā, protokols Nr.86,
2009.gada 28.septembrī, protokols Nr.89,
2010.gada 03.augustā, protokols Nr.101,
2012.gada 14.maijā, protokols Nr.125,
2013.gada 11.aprīlī, protokols Nr.143,
2014.gada 26.augustā, protokols Nr.169,
2014.gada 26.septembrī, protokols Nr.170,
2015.gada 05.februārī, protokols Nr.178,
2016.gada 06.maijā, protokols Nr.199
2019.gada 23.septembrī, protokols Nr.248
2019.gada 1. novembrī, protokols Nr.251
2020.gada 31.augustā, protokols Nr.265
2021.gada 6. decembrī, protokols Nr.289
2022.gada 27.maija, protokols Nr..300

Grozījumi reģistrēti FKTK:

2006.gada 22.februārī,
2006.gada 09.oktobrī,
2009.gada 04.jūnijā,
2009.gada 23.jūlijā,
2010.gada 05.augustā,
2012.gada 15.jūnijā,
2013.gada 25.aprīlī,
2014.gada 01.oktobrī,
2015.gada 05.martā

(grozījumi stājas spēkā 2015.gada 06.februārī; grozījumu rezultātā pensiju plāna nosaukums mainīts no „Citadele Aktīvais” uz „CBL Aktīvais”)

2015.gada 05.martā

(grozījumi stājas spēkā 2015.gada 12.septembrī; grozījumi 9.3.un 9.4.punktā)

2016.gada 11.maijā

2019.gada 23.oktobrī

2019.gada 16. decembrī

2020.gada 22. septembrī

2021. gada 15. decembrī

(grozījumi stājas spēkā 01.01.2022; grozījumi 11.4 un 11.6 punktā)

2022. gada 18. jūlijā

(grozījumi stājas spēkā 25.07.2022.)

**Akciju sabiedrības
“CBL Atklātais pensiju fonds”****Pensiju plāns “CBL Aktīvais”
jaunā redakcijā****1. Pensiju plānā lietotie termini un saīsinājumi**

Pensiju fonds - akciju sabiedrība “CBL Atklātais pensiju fonds”, reģ. Nr. 40003397312, juridiskā adrese: Republikas laukums 2A, Rīga, LV-1010, Latvija, licence pensiju fonda darbībai Nr. 06.04.04.106/366.

Pensiju plāns - pensiju plāns „CBL Aktīvais” - sistematizētu noteikumu kopums, saskaņā ar kuru Pensiju fondā tiek uzkrāts Papildpensijas kapitāls, ieguldīti un izmaksāti uzkrātie līdzekļi.

Līdzekļu pārvaldītājs - “CBL Asset Management” ieguldījumu pārvaldes akciju sabiedrība, reģ. Nr. 40003577500, juridiskā adrese: Republikas laukums 2A, Rīga, LV-1010, Latvija.

Līdzekļu turētājs - akciju sabiedrība “Citadele banka”, reģ. Nr. 40103303559, juridiskā adrese: Republikas laukums 2A, Rīga, LV-1010, Latvija.

Dalības līgums – Individuālās dalības līgums un Kolektīvās dalības līgums.

Dalībnieks - fiziska persona, kura piedalās Pensiju plānā uz Individuālās dalības līguma un / vai Kolektīvās dalības līguma pamata.

Darba devējs - persona, kura veic lēmumus Pensiju fondā savu darbinieku labā uz Kolektīvās dalības līguma pamata.

FKTK - Finanšu un kapitāla tirgus komisija – autonoma valsts iestāde, kas veic Pensiju fonda darbības valsts uzraudzību.

Iemaksas - Dalībnieka paša un / vai viņa labā atbilstoši Pensiju plānam veiktās iemaksas Pensiju plānā. Iemaksas Pensiju plānā var veikt ar pārskaitījumu ar AS “Citadele banka” vai citu finanšu pakalpojumu sniedzēju starpniecību. Iemaksas skaidrā naudā Pensiju plānā nav paredzētas.

Individuālās dalības līgums - līgums, kas noslēgts starp fizisku personu un Pensiju fondu par šīs fiziskās personas dalību Pensiju plānā. Individuālās dalības līguma paraugs tiek saskaņots ar FKTK.

Kolektīvās dalības līgums - līgums, kas noslēgts starp Darba devēju un Pensiju fondu par šī Darba devēja darbinieku dalību Pensiju plānā.

Likums - Latvijas Republikas likums „Par privātajiem pensiju fondiem” un citi privāto pensiju fondu darbību regulējošie normatīvie akti.

Maksātājs – fiziska persona vai Dalībnieka Darba devējs, kas norādīts Līgumā, kā maksātājs un ir tiesīgs veikt lēmumus.

Ministru kabineta noteikumi – Ministru kabineta 2020.gada 28.jūlija noteikumi Nr.466 „Noteikumi par speciālajām profesijām, kurās privāto pensiju fondu pensiju plānos norādītais strādājošo pensijas vecums var būt mazāks par 55 gadiem”.

Papildpensijas kapitāls - naudas līdzekļi, kas kādā noteiktā laika periodā saskaņā ar Likumu un Pensiju plānu ir uzkrāti Dalībnieka labā.

Pensiju plāna aktīvi - Pensiju plāna naudas līdzekļi, finanšu instrumenti un citi aktīvi, kas tiek pārvaldīti saskaņā ar Pensiju plānu.

2. Vispārīgie noteikumi

- 2.1. Šis Pensiju plāns ir noteikto iemaksu pensiju plāns bez garantēta ienesīguma un bez paredzēta biometrisku risku seguma.
- 2.2. Pensiju plāna mērķis ir nodrošināt tā Dalībniekiem Papildpensijas kapitāla pieaugumu ilgtermiņā, balstoties uz sabalansētu ieguldījumu portfeļa struktūru un aktīvu pieeju ieguldījumu pārvaldē.
- 2.3. Pensiju plāna saistību valūta ir *euro*.
- 2.4. Jebkādus grozījumus Pensiju plānā drīkst izdarīt vienīgi ar FKTK rakstveida piekrišanu, izņemot Likumā noteiktos gadījumus.
- 2.5. Pensiju plāns un cita Likumā paredzētā informācija par Pensiju plānu un Pensiju fondu ir pieejama Pensiju fondā, Līdzekļu turētāja klientu apkalpošanas centros un Interneta mājaslapā www.cbl.lv.

3. Pensiju plāna vadība

- 3.1. Pensiju plāna vadību un izpildi veic Pensiju fonda valde atbilstoši Komerclikumam, Likumam un Pensiju fonda statūtiem. Pensiju fonda valde ir atbildīga par veikto iemaksu uzskaiti, Papildpensijas kapitāla aprēķināšanu, uzskaiti un izmaksu, kā arī par Līdzekļu pārvaldītāja darbības kontroli.
- 3.2. Pensiju plāna vadības un izpildes kontroli veic Pensiju fonda padome.
- 3.3. Pensiju fondam ir tiesības deleģēt vienam vai vairākiem ārpakalpojumu sniedzējiem darbības, kuras nepieciešamas Pensiju fonda darbības nodrošināšanai (piemēram, IT sistēmu uzturēšana, jaunu Dalībnieku piesaiste u.c.), noslēdzot atbilstošus līgumus, ievērojot personu datu aizsardzības noteikumus. Ārpakalpojumu līgumus, politiku un procedūru Pensiju fonds saskaņo ar FKTK.
- 3.4. Pensiju plāna finanšu pārskata revidents ir Pensiju fonda akcionāru ievēlēts zvērināts revidents.
- 3.5. Līdzekļu pārvaldītājs pārvalda Pensiju plāna aktīvus, nodrošina Pensiju plāna ieguldījumu politikas realizēšanu, veic norēķinus ar naudas līdzekļiem, kas iemaksāti saskaņā ar Pensiju plānu, darījumus ar finanšu instrumentiem un citus darījumus ar Pensiju plāna aktīviem saskaņā ar Likumu, Pensiju plānu un līgumu, kas noslēgts starp Pensiju fondu un Līdzekļu pārvaldītāju.
- 3.6. Līdzekļu turētājs pieņem iemaksas Pensiju plāna kontos, saņem un tur finanšu instrumentus, kā arī dokumentu oriģinālus attiecībā uz naudas līdzekļiem un citu īpašumu, kas veido Pensiju plāna aktīvus, maksājumu dokumentus par naudas kreditēšanu vai debetēšanu Pensiju plāna naudas līdzekļu turēšanai izveidotajos banku kontos, izpilda rīkojumus, kas attiecas uz Pensiju plāna aktīvu pārvedumiem, un veic citus pienākumus saskaņā ar Likumu un līgumu, kas noslēgts starp Pensiju fondu un Līdzekļu turētāju.

4. Dalībnieku iestāšanās un izstāšanās kārtība

- 4.1. Par Pensiju plāna Dalībnieku var kļūt:
  - 4.1.1. jebkura fiziska persona, noslēdzot ar Pensiju fondu Individuālās dalības līgumu un kura pati vai par kuru cita fiziska persona vai Dalībnieka darba devējs veic iemaksas Pensiju plānā;
  - 4.1.2. darbinieks, kura Darba devējs noslēdz ar Pensiju fondu Kolektīvās dalības līgumu un par kuru Darba devējs veic iemaksas Pensiju plānā.
- 4.2. Dalība Pensiju plānā sākas ar brīdi, kad Pensiju plānam atvērtajā kontā saņemta pirmā iemaksa.
- 4.3. Dalība Pensiju plānā tiek izbeigta ar:
  - 4.3.1. uzkrātā Papildpensijas kapitāla pilnīgu izmaksu Dalībniekam, tam sasniedzot pensijas vecumu un piesakot uzkrāto līdzekļu izmaksu Pensiju plāna 8.4.punktā noteiktā kārtībā;
  - 4.3.2. uzkrātā Papildpensijas kapitāla pilnīgu izmaksu Dalībniekam, tam nenasniedzot pensijas vecumu, ja Dalībnieks atzīts par pirmās grupas invalīdu uz mūžu un piesaka uzkrāto līdzekļu izmaksu Pensiju plāna 8.5. punktā noteiktā kārtībā;
  - 4.3.3. visa uzkrātā Papildpensijas kapitāla pārskaitīšanu uz citu Pensiju fonda pensiju plānu vai citu pensiju fondu, Dalībniekam piesakot uzkrāto līdzekļu pārskaitīšanu Pensiju plāna 4.4.4., 4.5., 4.7.3. vai 4.9.punktos noteiktajos gadījumos un kārtībā;
  - 4.3.4. visa uzkrātā Papildpensijas kapitāla pārskaitīšanu uz citu pensiju fondu, ja Dalībnieks piedalās Pensiju plānā uz Kolektīvās dalības līguma pamata un Darba devējs piesaka uzkrāto līdzekļu pārskaitīšanu Pensiju plāna 4.6.punktā noteiktajā kārtībā;

- 4.3.5. Dalībnieka uzkrātā Papildpensijas kapitāla pilnīgu izmaksu tā nāves gadījumā, saņemot attiecīgi Dalībnieka mantinieka vai Dalības līgumā norādītās personas pieteikumu uzkrāto līdzekļu izmaksai Pensiju plāna 8.7.punktā noteiktajā kārtībā.
- 4.4. Ja Dalībnieks pārtrauc darba attiecības ar Darba devēju un Darba devējs pārstāj veikt lemaksas par šo Dalībnieku, Dalībnieks var pēc izvēles:
- 4.4.1. turpināt dalību Pensiju plānā cita Darba devēja Kolektīvās dalības līguma ietvaros;
- 4.4.2. turpināt dalību Pensiju plānā, noslēdzot Individuālās dalības līgumu un veicot lemaksas patstāvīgi;
- 4.4.3. turpināt dalību Pensiju plānā, nenoslēdzot Individuālās dalības līgumu un neveicot lemaksas. Šādā gadījumā uz Dalībnieku un tā Papildpensijas kapitālu tiek attiecināti visi Pensiju plāna un Kolektīvās dalības līguma (kamēr attiecīgais Kolektīvās dalības līgums ir spēkā) noteikumi un ieguldīšanas nosacījumi, bet Dalībnieks nevar veikt jaunas lemaksas;
- 4.4.4. pārskaitīt Papildpensijas kapitālu uz citu Pensiju fonda pensiju plānu vai citu pensiju fondu saskaņā ar attiecīgu individuālās dalības līgumu.
- 4.5. Ja Dalībnieks vēlas pārskaitīt Papildpensijas kapitālu uz citu pensiju plānu vai pensiju fondu, Dalībnieks iesniedz Pensiju fondam attiecīgu iesniegumu. Pensiju fonds veic pārskaitījumu 14 (četrpadsmit) dienu laikā no iesnieguma un nepieciešamo dokumentu saņemšanas dienas Pensiju fondā.
- 4.6. Ja Darba devējs vēlas izbeigt Kolektīvās dalības līgumu, lai pārskaitītu savu darbinieku Papildpensijas kapitālu uz citu pensiju fondu, Darba devējs iesniedz attiecīgu iesniegumu Pensiju fondam un FKTK. Pārskaitīts tiek tikai to darbinieku Papildpensijas kapitāls, kuru rakstveida piekrišanu Darba devējs ir iesniedzis Pensiju fondam. Pensiju fonds veic pārskaitījumu ne vēlāk kā 14 (četrpadsmit) dienu laikā no FKTK piekrišanas saņemšanas dienas Pensiju fondā.
- 4.7. Ja Darba devējs izbeidz Kolektīvās dalības līgumu, nepārskaitot Papildpensijas kapitālu uz citu pensiju fondu, Dalībnieks var pēc izvēles:
- 4.7.1. noslēgt ar Pensiju fondu Individuālās dalības līgumu un patstāvīgi veikt iemaksas savā individuālajā kontā;
- 4.7.2. atstāt savu uzkrāto Papildpensijas kapitālu Pensiju plānā un neveikt turpmākas iemaksas savā individuālajā kontā. Šādā gadījumā no Dalībnieka individuālajā kontā uzkrātā Papildpensijas kapitāla tiek veikti atskaitījumi Pensiju plāna 11.punktā noteiktajā apmērā, un par Pensiju plāna administrēšanu no Dalībnieka individuālajā kontā uzkrātā Papildpensijas kapitāla Pensiju fonds veiks ikmēneša atskaitījumus spēkā esošajos Pensiju plāna noteikumos noteiktajā apmērā, kāds piemērojams individuālās dalības līgumiem;
- 4.7.3. izbeigt dalību esošajā Pensiju plānā un pārskaitīt Papildpensijas kapitālu uz citu Pensiju fonda pensiju plānu vai uz citu pensiju fondu.
- 4.8. Ja Darba devējs vēlas mainīt Pensiju plānu Kolektīvās dalības līguma ietvaros, neizbeidzot Kolektīvās dalības līgumu, tiek veiktas visas Pensiju plāna 4.6. punktā minētās darbības, izņemot pieteikuma iesniegšanu FKTK.
- 4.9. Ja Darba devējs, kas izdara iemaksas Pensiju plānā Dalībnieka labā, ir atzīts par maksātnespējīgu un tiek uzsākta bankrota procedūra, Dalībnieks var noslēgt ar Pensiju fondu Individuālās dalības līgumu un patstāvīgi veikt lemaksas savā individuālajā kontā, vai izbeigt dalību Pensiju plānā un pieprasīt uzkrāto līdzekļu pārskaitīšanu uz citu Pensiju fonda pensiju plānu vai citu pensiju fondu.
- 4.10. Ja Papildpensijas kapitāla pārskaitīšana paredzēta starp Pensiju fonda pensiju plāniem ar atšķirīgu valūtu, valūtas konvertācija notiek pēc Eiropas Centrālās bankas kursa pārskaitīšanas dienā.
- 4.11. Ja Papildpensijas kapitāla pārskaitīšana paredzēta uz cita pensiju fonda pensiju plānu un tā valūta atšķiras no Pensiju plāna valūtas, konvertācija notiek pēc Līdzekļu turētāja noteiktā valūtas kursa pārskaitīšanas dienā.

5. Iemaksu kārtība

- 5.1. Iemaksas Dalībnieka labā veic pats Dalībnieks, cita fiziska persona vai Darba devējs saskaņā ar Individuālās dalības līguma nosacījumiem vai Darba devējs saskaņā ar Kolektīvās dalības līguma nosacījumiem.
- 5.2. Ja Individuālās dalības gadījumā Iemaksas Dalībnieka labā veic cita fiziskā persona vai Dalībnieka darba devējs, lai Iemaksas tiktu pieņemtas, Individuālās dalības līgumā jānorāda arī Maksātāja identifikācijas dati. Ja Dalībnieks vēlas, lai jau noslēgtais Individuālās dalības līgums tiktu papildināts ar jaunu Maksātāju, Dalībnieks iesniedz Pensiju fondam attiecīgu iesniegumu.

- 5.3. Lemaksas veicamas *euro* vai citā brīvi konvertējamā valūtā. Ja lemaksa nav veikta *euro*, naudas līdzekļi tiek konvertēti uz *euro* pēc Līdzekļu turētāja noteiktā valūtas kursa dienā, kad tie tiek ieskaitīti Dalībnieka individuālajā kontā.
- 5.4. Saskaņā ar Dalības līgumu veiktās lemaksas nekavējoties, bet ne vēlāk kā nākamajā darba dienā pēc ieskaitīšanas Pensiju plānam atvērtajā kontā, ieskaitāmas attiecīgā Dalībnieka individuālajā kontā.
- 5.5. Par Dalības līgumā noteikto lemaksu apmēra vai termiņu neievērošanu ne Dalībniekam, ne Darba devējam netiek piemērotas nekādas finansiālas sankcijas no Pensiju fonda puses. Lemaksas var atsākt veikt neatkarīgi no pārtraukuma ilguma.
- 5.6. Ja Dalībniekam ir mainīts vārds, uzvārds vai personas kods, tad Dalībnieka pienākums ir iesniegt Pensiju fondam jauna personu apliecinoša dokumenta kopiju, uzrādot personas apliecinošā dokumenta oriģinālu.
- 5.7. Individuālās dalības gadījumā, maksājumi, kurus veicis tāds Dalībnieks, kura identifikācijas dati nav norādīti, vai cita persona, ja tā nav norādīta Individuālās dalības līgumā kā Maksātājs, Pensiju fonds novirza atsevišķā kontā un paziņo par to Dalībniekam (ja tas ir iespējams). Par minētajām summām procenti netiek aprēķināti vai maksāti un tās netiek ieguldītas, Pensiju fonds tās ieskaita Dalībnieka individuālajā kontā tikai tad un tikai pēc tam, kad trūkumi novērsti. Ja pārskata mēnesī, kurā veikts šāds maksājums Pensiju fondā nav saņemti nepieciešamie dokumenti, maksājums tiek atmaksāts tā iemaksātājam, ja tas Pensiju fonda ieskatā ir iespējams.
- 5.8. Pensiju fonds, Līdzekļu turētājs vai Līdzekļu pārvaldītājs nav atbildīgi par zaudējumiem, kas var rasties tādēļ, ka veicot lemaksu, norādīti neprecīzi vai nepareizi tās rekvizīti, mērķis, vai maksājums veikts neatbilstoši līguma noteikumiem, t.sk., ja to veikusi persona, kura nav tiesīga veikt lemaksu.

6. Dalībnieku individuālie konti

- 6.1. Pēc Dalības līguma noslēgšanas un pirmās lemaksas veikšanas, katram Dalībniekam tiek atvērts individuālais konts.
- 6.2. Pensiju fonds nodrošina katram Dalībniekam uzkrātā Papildpensijas kapitāla aprēķināšanu un uzskaiti viņa individuālajā kontā, neatkarīgi no tā, vai Dalībnieks piedalās Pensiju plānā uz Kolektīvās dalības līguma vai Individuālās dalības līguma pamata.
- 6.3. Dalībnieka Papildpensijas kapitāls nav un nevar kļūt par Pensiju fonda, Līdzekļu pārvaldītāja, Līdzekļu turētāja vai Darba devēja īpašumu.
- 6.4. Dalībnieka individuālajā kontā tiek reģistrētas visas lemaksas un ieguldīšanas rezultātā gūtie ienākumi, kā arī ar Pensiju fonda darbības uzraudzību, Pensiju plāna aktīvu administrēšanu, turēšanu un pārvaldīšanu saistītās izmaksas un pārējie attaisnotie atskaitījumi.
- 6.5. Pensiju plāna daļas vērtību nosaka katru darba dienu līdz plkst. 13:00, dalot iepriekšējā darba dienā aprēķināto Pensiju plāna neto aktīvu vērtību ar Pensiju plāna daļu skaitu uz iepriekšējās darba dienas beigām. Dienā, kad tiek veikta pāreja uz uzskaiti pēc daļas vērtības principa, vienas daļas vērtība ir 1.00 EUR (viens euro, 00 centi).
- 6.6. Dalībnieka individuālajā kontā Papildpensijas kapitāls tiek aprēķināts katru darba dienu līdz pulksten 14:00 reizinot Dalībnieka uzkrāto daļu skaitu uz iepriekšējās darba dienas beigām ar iepriekšējā darba dienā aprēķināto Pensiju plāna daļas vērtību.
- 6.7. Dalībniekam ir tiesības iepazīties ar sava individuālā konta stāvokli. Vismaz reizi gadā pēc Pensiju fonda gada pārskata apstiprināšanas Dalībniekam tiek nosūtīts Likumā paredzētais rakstveida pārskats par viņa individuālā konta stāvokli attiecīgajā pārskata periodā. Dalībniekam, kurš ir Līdzekļu turētāja internetbankas lietotājs, minētā informācija ir pieejama internetbankā.

7. Pensijas vecuma noteikumi

- 7.1. Pensijas vecums Pensiju plāna izpratnē ir 55 gadi. Ja Dalībnieka amats iekļauts sarakstā ar profesijām, kurām Ministru kabineta noteikumi paredz samazinātu pensijas vecumu, šim Dalībniekam pensijas vecums ir Ministru kabineta noteikumos noteiktais. Šādā gadījumā:
  - 7.1.1. ja Dalības līgums noslēgts līdz 2016.gada 31.martam, Dalībnieka nodarbinātības ilgumam speciālajā profesijā, kurā Ministru kabineta noteikumi paredz samazinātu pensijas vecumu, ir jābūt ne mazākam par 12 (divpadsmit) mēnešiem;
  - 7.1.2. ja Dalības līgums noslēgts pēc 2016.gada 31.marta, minimāli nepieciešamajam Dalībnieka nodarbinātības ilgumam speciālajā profesijā, kurā Ministru kabineta noteikumi paredz samazinātu pensijas vecumu, kopumā ir jābūt vismaz 10 (desmit) gadiem.
- 7.2. Pensijas vecuma sasniegšana dod tiesības Dalībniekam saņemt uzkrāto Papildpensijas kapitālu.

- 7.3. Ja Dalībnieks, sasniedzot pensijas vecumu, nepieprasa uzkrāto Papildpensijas kapitālu vai tā pārskaitīšanu uz citu pensiju plānu vai pensiju fondu, Dalībnieks ir tiesīgs turpināt dalību Pensiju plānā līdz sev vēlamajam laikam.
- 7.4. Dalībnieka nāves gadījumā tiesības saņemt Papildpensijas kapitālu ir Dalībnieka mantiniekiem vai citai personai, ja Dalības līgumā Dalībnieks tādu norādījis kā Papildpensijas kapitāla saņēmēju, neatkarīgi no tā, vai ir sasniegts Dalībnieka pensijas vecums.

8. Uzkrātā Papildpensijas kapitāla izmaksāšanas kārtība

- 8.1. Sasniedzot pensijas vecumu, Dalībnieks var saņemt uzkrāto Papildpensijas kapitālu Pensiju plāna saistību valūtā pēc izvēles visu vienā maksājumā vai pa daļām, vienojoties ar Pensiju fondu par izmaksu regularitāti un summu.
- 8.2. Ja Papildpensijas kapitāls tiek izmaksāts Dalībniekam pa daļām, neizmaksātā Papildpensijas kapitāla daļa tiek ieguldīta atbilstoši Pensiju plāna noteikumiem un uz to attiecas visi Pensiju plāna nosacījumi un riski līdz uzkrātā Papildpensijas kapitāla pilnīgas izmaksas brīdim.
- 8.3. Ja Dalībnieks un Pensiju fonds vienojas par Papildpensijas kapitāla izmaksu no Pensiju plāna saistību valūtas atšķirīgā valūtā, līdzekļi tiek konvertēti saskaņā ar Līdzekļu turētāja noteikto valūtas kursu līdzekļu izmaksas dienā.
- 8.4. Lai saņemtu Papildpensijas kapitālu:
- 8.4.1. Dalībnieks, kurš sasniedzis pensijas vecumu, iesniedz Pensiju fondam pieteikumu uzkrātā Papildpensijas kapitāla izmaksai un personu apliecinoša dokumenta kopiju (uzrādot oriģinālu);
  - 8.4.2. Dalībnieks, kuram Likums vai Ministru kabineta noteikumi paredz samazinātu pensijas vecumu, iesniedz Pensiju plāna 8.4.1.punktā minētos dokumentus un dokumentus, kas apliecina Dalībnieka tiesības saņemt Papildpensijas kapitālu pirms 55 gadu vecuma saskaņā ar Pensiju plāna 8.5.2. punkta noteikumiem.
- 8.5. Uzkrātā Papildpensijas kapitāla izmaksa pirms pensijas vecuma sasniegšanas pieļaujama Dalībniekam:
- 8.5.1. kurš ir atzīts par pirmās grupas invalīdu uz mūžu. Lai saņemtu Papildpensijas kapitālu, Dalībnieks papildus pieteikumam un personu apliecinoša dokumenta kopijai (uzrādot oriģinālu) iesniedz Pensiju fondam arī atbilstošu kompetentās valsts iestādes izsniegtu izziņu;
  - 8.5.2. kura amats ir iekļauts sarakstā ar profesijām, kurām Ministru kabineta noteikumi paredz samazinātu pensijas vecumu. Lai saņemtu Papildpensijas kapitālu, Dalībnieks papildus pieteikumam un personu apliecinoša dokumenta kopijai (uzrādot oriģinālu) iesniedz dokumentu/-us (piemēram, darba grāmatiņu (darba līguma grāmatiņu), darba līgumu, darba devēja izziņu, Latvijas Valsts arhīva izziņu, tiesas nolēmumu vai citus nodarbinātības ilgumu apliecinošus dokumentus), kas attiecīgi apliecina, ka Dalībnieka nodarbinātības ilgums speciālajā profesijā, kurai Ministru kabineta noteikumi paredz samazinātu pensijas vecumu atbilst Pensiju plāna 7.1.1. punktā vai 7.1.2. punktā noteiktajam.
- 8.6. Dalībnieka nāves gadījumā, uzkrātais Papildpensijas kapitāls tiek izmaksāts Dalībnieka mantiniekiem Civillikumā noteiktajā kārtībā, ja Dalības līgumā Dalībnieks nav norādījis citu personu. Izmaksa tiek veikta vienā maksājumā, izmaksu veicot uz Dalībnieka mantinieka (-u) vai Līgumā norādītās personas norēķinu kontu bankā vai citā finanšu iestādē. Pensiju fondam nav pienākuma iegūt ziņas par Dalībnieka nāvi, tādēļ mirušā Dalībnieka Papildpensijas kapitāla ieguldīšana tiek turpināta līdz brīdim, kamēr Pensiju fonds nav saņēmis Pensiju plāna 8.7. punktā noteiktos dokumentus.
- 8.7. Lai saņemtu Papildpensijas kapitālu, mantinieks(-i) iesniedz Pensiju fondam Pieteikumu uzkrātā papildpensijas kapitāla izmaksai, personu apliecinoša dokumenta kopiju (uzrādot oriģinālu) un dokumentus, kas apliecina tiesības uz Papildpensijas kapitālu. Dalības līgumā norādītā(-s) persona(-s) iesniedz Pensiju fondam Pieteikumu uzkrātā papildpensijas kapitāla izmaksai, personu apliecinoša dokumenta kopiju (uzrādot oriģinālu) vai citus saistībā ar Papildpensijas kapitāla izmaksu nepieciešamus dokumentus pēc Pensiju fonda pieprasījuma. Ja uzkrātās Papildpensijas kapitāla saņēmējs – mantinieks vai Dalības līgumā norādītā persona, ir nepilngadīga, papildus iesniedzami arī dokumenti, kas apliecina tiesības rīkoties ar nepilngadīgajam pienākošos Papildpensijas kapitālu. Mantinieks(-i) vai Dalības līgumā norādītā persona tai pienākošos uzkrāto Papildpensijas kapitālu var saņemt uz savu kontu bankā vai citā finanšu iestādē vienā maksājumā.
- 8.8. Uzkrāto Papildpensijas kapitālu Pensiju fonds izmaksā Dalībniekam, mantiniekam vai Dalības līgumā norādītajai citai personai ne vēlāk kā 14 (četrpadsmit) dienu laikā no attiecīgo personu vai to pārstāvju identifikācijas, to pieteikuma un citu nepieciešamo dokumentu saņemšanas brīža Pensiju fondā. Pieteikuma veidlapas Papildpensijas kapitāla izmaksai ir pieejamas Līdzekļu turētāja klientu apkalpošanas centros.

9. Ieguldīšanas noteikumi

- 9.1. Pensiju plāna aktīvu ieguldīšanu veic Līdzekļu pārvaldītājs atbilstoši Pensiju plāna ieguldījumu politikai un ieguldīšanas noteikumiem, ievērojot Likumā noteiktos ieguldījumu ierobežojumus, īstenojot tādu ieguldījumu politiku, kas nodrošina Dalībnieku Papildpensijas kapitāla pieaugumu ilgākā laikposmā. Pensiju fonda darbības pamatnostādnes ir ieguldījumu caurskatāmība, labākās prakses un piesardzības principu ievērošana.
- 9.2. Ieguldot Pensiju plāna aktīvus, Līdzekļu pārvaldītājs rīkojas kā gādīgs un rūpīgs saimnieks un vienīgi Dalībnieku interesēs, kā arī ievēro piesardzības principus, kas vērsti uz riska samazināšanu, ieguldījumu drošību, kvalitāti un likviditāti atbilstoši Pensiju plāna Dalībnieku Papildpensijas kapitāla izmaksu saistībām.
- 9.3. Pensiju plāna aktīvus drīkst ieguldīt parāda vērtspapīros, naudas tirgus instrumentos, termiņnoguldījumos kredītiestādēs, nekustamajā īpašumā, ieguldījumu fondu apliecībās, kapitāla vērtspapīros un riska kapitāla tirgū, ievērojot šādus ieguldījumu ierobežojumus (procentuāli no kopējiem Pensiju plāna aktīviem):
- valsts emitētos un garantētos parāda vērtspapīros _____ līdz 100 procentiem
  - pašvaldību un komercsabiedrību emitētos un garantētos parāda vērtspapīros līdz 100 procentiem
  - kredītiestāžu termiņnoguldījumos _____ līdz 50 procentiem
  - akcijās, riska kapitāla tirgū, nekustamajā īpašumā un alternatīvo ieguldījumu fondos, kā arī ieguldījumu fondos, kuri veic ieguldījumus kapitāla vērtspapīros, kopā _____ līdz 50 procentiem
t.sk. nekustamajā īpašumā _____ līdz 15 procentiem
t.sk. riska kapitāla tirgū _____ līdz 20 procentiem
t.sk. alternatīvajos ieguldījumu fondos _____ līdz 20 procentiem
- 9.4. Ar Pensiju plāna aktīvu ieguldīšanu saistītie riski.
- Dalībniekam jāapzinās, ka finanšu instrumentu un citu aktīvu vērtība, kā arī ienākumi no tiem ir pakļauti svārstībām, kas tieši ietekmē Dalībnieku Papildpensijas kapitāla lielumu. Veicot Pensiju plāna aktīvu pārvaldīšanu, nav iespējams pilnībā izvairīties no riskiem, kas saistīti ar aktīvu ieguldīšanu. Ne Pensiju fonds, ne Līdzekļu pārvaldītājs, ne Līdzekļu turētājs negarantē noteiktu ienesīguma līmeni un vēsturiskais Pensiju plāna ienesīgums negarantē tādu pašu ienesīgumu nākotnē. Ar ieguldīšanu saistīti šādi galvenie riski:
- 9.4.1. Tirgus risks – iespēja ciest zaudējumus finanšu instrumentu tirgus cenas izmaiņu dēļ, kuras notiek valūtas kursu, procentu likmju izmaiņu u.c. faktoru ietekmē. Līdzekļu pārvaldītājs novērtē šo risku, veicot atbilstošu tirgus un finanšu instrumentu analīzi.
- 9.4.2. Likviditātes risks – risks, ka Pensiju plāna aktīvus nebūs iespējams vēlamajā termiņā bez būtiskiem zaudējumiem pārdot, likvidēt vai veikt darījumu, kura rezultātā tiek slēgta pozīcija, un risks, ka Pensiju plānam tādējādi būs ierobežota iespēja izpildīt Papildpensijas kapitāla izmaksas.
- 9.4.3. Emitenta kredītrisks – iespēja ciest zaudējumus, ja Darījumu partneris nespēs vai atteiksies pildīt līguma nosacījumiem atbilstošās saistības.
- 9.4.4. Procentu likmju risks – ir procentu likmju iespējamā nelabvēlīgā ietekme uz Pensiju plāna aktīvu vērtību, kas ietekmē Pensiju plāna darbības rezultātus. Parāda vērtspapīru vērtība mainās atkarībā no procentu likmju izmaiņām, ja procentu likmes pieaug, tad šo vērtspapīru tirgus cena samazinās, un otrādi.
- 9.4.5. Valūtas risks – iespēja ciest zaudējumus, valūtas kursu svārstību dēļ.
- 9.4.6. Darījumu partnera risks - ir risks ciest zaudējumus gadījumā, ja darījuma partneris pārtrauks pildīt savas saistības pirms norēķinu naudas plūsmas pēdējā maksājuma.
- 9.4.7. Citi riski – nepārvarama vara (dabas katastrofas un stihijas, kara darbība, streiki, traucējumi saziņas līdzekļos, informācijas sistēmās), biznesa risks, naudas plūsmas risks, juridiskais, informācijas, valsts regulācijas riski, u. tml.
- 9.5. Atvasinātie finanšu instrumenti tiek pielietoti tikai, lai nodrošinātos pret Pensiju plāna aktīvu vērtības svārstību risku, kas var rasties, mainoties aktīva cenai vai valūtas kursam.
- 9.6. Pensiju fonda valde regulāri, ne retāk kā reizi trijos gados izvērtē, apstiprina un iesniedz FKTK Pensiju plāna Dalībnieku uzkrātā Papildpensijas kapitāla ieguldījumu politiku. Pensiju plāna ieguldījumu politikas apraksts ir brīvi pieejams Pensiju fonda telpās, kā arī Interneta mājaslapā www.cbl.lv.

10. Ienākumu sadales kārtība

- 10.1. Pensiju plāna aktīvu ieguldījumu atdeve tiek noteikta katru dienu un tiek atspoguļota kā Plāna daļas vērtības izmaiņas.

- 10.2. Pēc Pensiju fonda gada pārskata apstiprināšanas Pensiju fonda ienākumu pārsniegums pār izdevumiem pārskata gada beigās (pēc iepriekšējo gadu zaudējumu segšanas) pilnībā ieskaitāms Dalībnieku individuālajos kontos, proporcionāli katra Dalībnieka Papildpensijas kapitālam pārskata gada beigās.
- 10.3. Ja tiek pieprasīta uzkrātā Papildpensijas kapitāla izmaksa/pārskaitījums, aprēķins tiek veikts, ņemot vērā uzkrātos ienākumus un izdevumus uz iepriekšējās darba dienas beigām, kas ir pirms izmaksas dienas beigām.

11. Izdevumu segšanas kārtība

- 11.1. Pensiju plāna izdevumus veido atskaitījumi FKTK, kā arī atlīdzība Pensiju fondam, Līdzekļu pārvaldītājam un Līdzekļu turētājam.
- 11.2. Atskaitījumi FKTK tiek ieturēti normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā no katras lemaksas. Par pārskaitījumu starp pensiju plāniem vai pensiju fondiem atskaitījumi FKTK netiek ieturēti.
- 11.3. Pensiju fonda administratīvie izdevumi:
- 11.3.1. ja Dalībnieks piedalās Pensiju plānā, pamatojoties uz Individuālās dalības līgumu, Pensiju fonda atskaitījumi par Pensiju plāna administrēšanu ir ne vairāk kā 0,75% gadā no Dalībnieka uzkrātā Papildpensijas kapitāla vērtības. Šie atskaitījumi tiek aprēķināti par katru dienu un uzkrāti mēneša laikā. Atskaitījumi tiek ieturēti reizi mēnesī, ne vēlāk kā piecu darba dienu laikā pēc kārtējā pārskata mēneša beigām.
- 11.3.2. ja Dalībnieks piedalās Pensiju plānā Kolektīvās dalības līguma ietvaros, Pensiju plāna administrēšanas izmaksas ir noteiktas Kolektīvās dalības līgumā. Šie atskaitījumi tiek aprēķināti par katru dienu un uzkrāti mēneša laikā. Atskaitījumi tiek ieturēti reizi mēnesī, ne vēlāk ka piecu darba dienu laikā pēc kārtējā pārskata mēneša beigām.
- 11.4. Līdzekļu pārvaldītāja pastāvīgā atlīdzība ir ne vairāk kā 0,8% gadā no Pensiju plāna aktīvu vidējās vērtības. Šī atlīdzība tiek aprēķināta par katru dienu un uzkrāta mēneša laikā.
- 11.5. Atlīdzība Līdzekļu pārvaldītājam tiek maksāta reizi mēnesī saskaņā ar līguma, kas noslēgts par Pensiju fonda Pensiju plānu līdzekļu pārvaldīšanu noteikumiem. Līdzekļu pārvaldītāja atlīdzības apjomi var tikt mainīti, nepārsniedzot Pensiju plānā noteikto atlīdzību maksimālo lielumu.
- 11.6. Līdzekļu turētāja atlīdzība ir ne vairāk kā 0,15% gadā no Pensiju plāna aktīvu vidējās vērtības. Šī atlīdzība tiek aprēķināta par katru dienu un uzkrāta mēneša laikā. Līdzekļu turētāja atlīdzība tiek maksāta reizi mēnesī saskaņā ar līguma, kas noslēgts par Pensiju fonda Pensiju plānu līdzekļu turēšanu, noteikumiem. Līdzekļu turētāja atlīdzības apjomi var tikt mainīti, nepārsniedzot Pensiju plānā noteikto atlīdzību maksimālo lielumu.
- 11.7. Detalizēts Pensiju plāna cenrādis, tajā skaitā informācija par piemērotajām atlaidēm pieejama vietnē: <https://www.citadele.lv/lv/private/fees/3rd-pension/>.

12. Dalībniekiem sniedzamā informācija

- 12.1. Pensiju fonds nodrošina Pensiju fonda gada pārskatu, Pensiju plāna gada pārskatu, Pensiju plāna noteikumu, leguldījumu politiku publikāciju Pensiju fonda mājas lapā www.cbl.lv. Pēc Dalībnieka pieprasījuma Pensiju fonds nodrošina Dalībniekam minēto dokumentu izsniegšanu.
- 12.2. Ja Pensiju plānā tiek veikti grozījumi, Pensiju fonds ne vēlāk kā 5 (piecu) darba dienu laikā pēc FKTK rakstveida piekrišanas saņemšanas vai ne vēlāk kā 7 (septiņu) darba dienu laikā, ja šāda piekrišana nav nepieciešama, informē Dalībniekus, publicējot informāciju par grozījumiem Pensiju fonda mājas lapā www.cbl.lv.
- 12.3. Pensiju fonds vismaz reizi gadā sniedz Dalībniekam pārskatu par papildpensiju Līdzekļu turētāja internetbankā, ja Dalībnieks ir Līdzekļu turētāja internetbankas lietotājs; Ja Dalībnieks nav Līdzekļu turētāja internetbankas lietotājs, informācija tiek nosūtīta Dalībniekam pa pastu vai e-pastu.
- 12.4. Pensiju fonds sniedz Dalībniekiem informāciju par Plāna darbības vēsturiskajiem un aktuālajiem rezultātiem, reizi mēnesī publicējot attiecīgos datus Pensiju fonda mājas lapā www.cbl.lv.
- 12.5. Cita Likumā Dalībniekam sniedzamā informācija tiek sniegta Pensiju fonda mājas lapā www.cbl.lv, Līdzekļu turētāja internetbankā vai Dalībniekam pa pastu vai e-pastu.
- 12.6. Ja šajā sadaļā minēto informāciju Dalībnieks ir saņēmis Līdzekļu turētāja internetbankā vai tā ir bijusi pieejama Pensiju fonda mājas lapā www.cbl.lv, tad saskaņā ar atsevišķu Dalībnieka rakstveida pieprasījumu, tā tiek izsniegta Dalībniekam arī papīra formā.